

Red. și Adm.-ția:
Școala No. IV.
Ștr. Delavrancea 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărei luni.

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente:

Pe un an Lei 150
Pe jum. an Lei 80

Inserțiuni și reclame
se publică după tariful
Manuscrisele nu se
:: înapoiază ::

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHOR

Dezordine și educație

Există o ordine în natură caracterizată prin dominația fatală a legilor firii; dar în același timp însăși natura își calcă legile sale și produce aceea se cheamă dezordine. După unii cugetători, ordinea naturii n'ar fi decât o proiecție a sufletului nostru asupra lumii din afară; ne place să vedem lumea supusă unor porunci și de aci găsim chiar poruncile stăpânind lumea. Este o veșnică luptă între tendința lucrurilor de a-și eși din fire și altă tendință de a se supune legilor firii. O examinare minuțioasă a lumii animale, minerale, vegetale și sociale ne va dovedi constatarea de mai sus.

Nici sufletul omului nu face excepție dela acest aspect dialectic al lumii. Aparențele lasă a se crede că sufletul ar avea ca lege însăși dezordinea și că el ar fi cu atât superior cu cât ar fi mai dezordonat. Educația n'are să se ocupe cu sufletele dezordonate ale genților sau ale nebunilor; ea va îngriji ca în societate să crească suflete deprinse cu norma, căci omul social este omul normal. Se înțelege că în același timp o bună și psihologică educație va căuta să împacă diferitele cerințe ale sufletului omenească de azi cu nevoia de ordine; trebuie mai ales să se armonizeze nevoia de libertate cu cea de supunere unor norme. Școala care ne-ar da oameni numai supuși orbește, ascultători fără discuție, bel puțin în forul lor interior, ar fi școala de sclavi; care se potrivrea pentru oameni din alte timpuri; școala însă care ne-ar da oameni de voință supuși unei libertăți normative — dacă putem împreună supunerea cu libertatea — este școala care va ști să împacă tendința de dezordine cu cea de ordine a naturii omenești.

Psichologia copilului descoperă pe fiecare zi ascunzături și aspecte noi de suflet, neobservate, sau mai bine zis, neluate în seamă de școala de până acum. Se constată bunădar între altele, că în psihicul copilului se ciocnesc două tendințe, în aparență contrarii una altela: mobilitatea și tradiționalismul. Pe deoparte se observă la copil o fugacitate, o instabilitate de sentimente de curiozitate, de voință, o ușoară trecere delă una la alta. Se plătitsește repede cu un joc, cu veselia pentru a trece repede la plâns, cu

dușmănia pentru a trece la prietenie tot atât de trecătoare; cu un cuvânt o generală lipsă de statornicie. Este prin urmare ceva cu totul defavorabil caracterului care înseamnă tocmai statornicie. Atât sociologii cât și psihologii sunt de acord că statornicia psihică este rezultatul unei îndelungate civilizațiuni și că copilul nu face decât să repete slăbiciunea și nestatornicia popoarelor primitive. Se știe că omul barbar este tot atât de schimbător și de dezordonat sufletește ca și copilul și că oameni ou adevărat de caracter, cari să se conducă conștient de norme anumite de viață nu găsim decât în societățile și în rasele superioare de oameni; un om fără cultură nu poate fi decât cel mult o caricatură de caracter după expresia lui Herbert. Omul incult este supus ca și copilul nevoilor trecătoare ale organismului său pe care nu este stăpân decât mediul. Tot ce zboară se mândăncă și tot ce se năzare în mintea copilului ca și a barbarului este o realitate sau ceva realizabil. Ei trădesc între utopie, chimera sau ris și între realitate. Educația va trebui deci să pună frâu naturii capricioase dar cu multă atenție, ca nu cumva să se omoare flacăra sfântă a libertății. A-l deprinde pe copil să fie stăpân el pe gusturile, pe poftete, pe simțurile și preferințele sale, înseamnă a-l deprinde încetul cu încetul cu gustul de ordine, care este un element constitutiv al statorniciei caracterului. A-l bate pe copil, a-l aduce la o supunere tiranică, omorându-i orice tendință de dezordine este a-l face oare de turmă; însă a-l deprinde ca să se conducă singur, să se supună de bună voie unor norme acceptate de el, înseamnă a împăca spiritul de libertate cu acela de supunere, ordinea cu dezordinea naturii.

Se mai constată pe de altă parte în sufletul copilului un tradiționalism specific lui ca și sălbatecului. Copilul odată cu fugacitatea și mobilitatea sa, lucru de necrezut este și un rafinat, un conservator prin excelență. De pildă dacă se deprinde cu un joc, deși am văzut ce ușor se satură de ele, dar dacă se deprinde el devine rufinar și tinde să joace acel joc mai mult; îl ascultă și de zece ori aceeași poveste, privește de repetate ori aceleași ilustrații; dacă se îm-

prietinește cu cineva cu greu trece la altă prietinie. Sufletul său prin urmare este supus acestor tendințe latente: mobilitate și tradiționalism. Și dacă observăm cu atenție, în mobilitate zace germele libertății, iar în tradiționalism zace sămânța statorniciei. Dacă prin a ține dezordinea sufletească a copilului trebuie înfrântă, și o înfrânăm cu multă delicateță ca să nu omorăm prin asta înfrânare acea sămânță divină a libertății, caracteristica omului superior. Copilul este o ființă și s'ar putea ca strângându-i prostește chinga să-l norâm. Câți copii sunt adevărate cadavre ambulante în lumea aceasta? Și mai ales câți oameni? Căci om nu înseamnă numai o vegeta, ci a voi liber și conștient.

Pentru a înfrâna dezordinea sufletească fără a atinge mărgăritarul pe care ea îl conține, libertatea sau mai bine zis gustul de libertate, ne putem servi de o singură tendință a copilului: tradiționalismul, spiritul de rutină, capacitatea de obținuire. Cu alte cuvinte: impunerea ordinii să vină prin obișnuință, iar nu forțat prin teroare. Gustul de libertate se va împăsa astfel cu dragostea de ordin, două elemente fundamentale ale caracterului.

S'ar putea scrie pe sufletul copilului ca pe lăzile cari conțin obiecte ce se pot sparge: umblați cu atenție căci se pot sparge — sau mai pe scurt: Fragil.

Desordinea nu este dar ceva de aruncat, ci este ceva de cultivat, căci în ea se ascunde gustul de libertate. Pentru cultivarea ei servește-te de tradiționalismul copilului.

George Bota

inspector școl.

Congresul învățătorimei ardelenesești la Brașov*)

de G. Bogdan Duică.

Trei zile Brașovul va adăposti o breaslă și un congres al ei, de care țara are motiv să se intereseze de aproape.

Congresul se va ocupa cu starea materială a corpului didactic și cu unificarea organizațiilor învățătoresști.

Chestiunea înfăia este comună cu a corpului didactic din regat. Și este vail! așa de veche. Ea este o patimă nelecuită încă; nelecuită din cauza gospodăriei generale a statului; având legături cu defectele politice economice ale acestuia cerând deci, din partea congresului, precizuni de cereri și, apoi, oare-care... răbdare.

Pentru a scurta timpul răbdării, este, însă, nevoie de a lupta uniți. Corpul didactic primar are sau nu are conștiința că unirea-i va fi mai utilă decât sfărâșarea de acum? Cel puțin o parte, din Ardeal, nu o are! Și această parte de corp didactic ardelenesesc declamă că prețuește unirea; și ea se arată dispusă a prețui curentul general al solidarizării, al cooperăției care determină înțelegerea națională cam de pe la 1860 încolo;

*) Din „Cuvântul”

dar, la adică, se opresc în loc, nu-și potrivește fapta cu vorba, și țin în loc și pe alții! Cât privește această fracțiune de corp didactic ciscarpatin, eu am prilej a o cunoaște intim; și de aceea intervin azi cu o apostrofă: Dragi colegi din învățământul primar, ferivi-vă de a iniția îndelungarea paralelă a tratărilor politice; nu mai ascultați de guri spicinate, dar... suspecte de rele voioțe, de voioțe interesate în cine știe ce fel; treceți la fapta, uniți-vă cu colegii voștri din regat, ca să fiți o forță mare, una și nedespărțită.

La o adunare recentă, de plidă, un oarecare dascălș, care a știut să profite de conjecțiuni politice, o patentă mediocritate, un caz din fabulele lui Grigorie Alexandrescu, a avut neînșnarea să declare că: „Decât unire cu regățenii și a lor asociație, mai bine să piară organizația noastră! Dar se prea poate ca la congres „amicul dascălmei” să de-lame despre unire, frație etc. Ce spun eu, este autentic! Dascălul din fabulă, desigur, nu a făcut parte din organizația „regățeană”, nu o cunoaște și vorbește inconștient de răul ce-l propagă. Ar fi rușinos ca astfel de ipociții să mai aște crezământ.

Cu ce fel de argumente operează, însă, acest fel de indivizi fără reputație didactică, arivați? Pot ei afirma, că dascălimea din „Țară” este inferioară? Nu. Pot susține că talentul firesc s'a oprit la grânțele dealtădată, la Carpați? Nu. Deci găsim una și bună: Cei gii noștri sunt iubitori de scandal în adunările lor, se ceartă, nu-s serioși. Ei, bată-vă norocul de ipociții ciscarpatini, dar când veți înțelege că acolo a fost, este și va fi libertate? Când veți binevoi a părăsi căldărea conrară ce de multe decenii a desfigurat fizionomia Ardealului, a capului vecinic plecat? Amici, să nu ne mai lăudăm mereu cu un pretins trecut cultural de fală, ce ne-ar da dreptul să mai privim de sus pe cei „de dincolo”; eu știu perfect ce s'au petrecut în Ardealul tuturor mizeriilor — și al celor școlare —, și de-aceea vă dau un sfat: Apropiati-vă!

Argumentul obscurilor domni care combat fuziunea cu „Asociația” din regat se poate combate și dialectic: Ori sunteți superiori — și atunci aveți datoria a vă uni ca să ajutați pe frați; ori nu sunteți, și atunci sunteți datorți a primi ajutorul lor. În niciun caz obscuranșismul voștri nu trebuie să mai aște urechi deschise.

În Ardeal sunt o samă de dascăli vechi, cu nume. În special, în colțul sud-estic al lui, în țara Bârsei, grație unei dezvoltări foarte vechi, dascălimea a avut norocul să sufere totdeauna, de-un secol încoace, două influențe: a patriei înguste și a țării românești. Pe valea Timișului n'au scoborât numai care cu mărfuri ori baterile de vânt, ci și spirit românesc transcarpatin, neîntrerupt. Aduceți-vă aminte de aceasta. Este și acum ca și atunci. Și, dacă cuprinși de astfel de amintiri, cei cu bun nume vor stărui, vor avea în plus un merit serios.

Cel bun, cei cu nume, sunt chemați a evidenția și argumentul actual: Școala din regat a fost un agent de propagare al sentimentului de comunitate de interes

naționale, în parantează: întălele programe noi tratând geografia Ardealului le-a cerut un revizor școlar din București, de origine din Dârste: dascălii din regat au vorbit soldaților cuceritori despre Ardeal: ei au fost ofițeri în atac: au murit pentru țara aceasta. Teoria și fapta au fost unite la ei, S'ar putea ca un corp ajuns la astfel de perspective să nu-și dea seamă despre ce și de-aici înainte este încă de făcut? Este o nedreptate, ca medicrități patente să încerce încă a răspândi neîncredere în acea dascăline...

Rândurile acestea le-a provocat indignarea. De unde venia aceasta, spus-am mai sus, scopul lor? Este aceasta. Un dascăl cași voi, subsemnatul, cunoscând ce-ar însemna creșterea în vază și putere a dascălimei uniform conduse, lucrând solidar între Nistru și Tisa, va atrage atenția asupra nevoiei de a vă arăta demni de veacul unirlor... Căci, doară, sunteți bărbați! Și intelectuali...

„Școala activă“.

În ultimul ani al secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, se naște o luptă strașnică contra școlii tradiționale, contestându-se școala de învățatură sau școala cărții.

Și lupta aceasta începe pe motivul că, școala tradițională nu se adresează întregii vieți psihice a copilului, ci numai sferii intelectuale sau părți pasive, care este *memoria mecanică*.

Deci, unealtă de învățatură a școlii tradiționale, este numai și numai *cartea*, care continuă un abuz al școlii tradiționale dăunătoare timpurilor noastre!

În această școală copilul este destinat unui viitor de poruncă, neglijându-i și atrofiindu-i forța sa, care este în stare potențială. Copilul, care cere să fie luat în serios chiar atunci când se joacă, — căci și jocurile-și au rostul lor făcând ca cel mai mare imbold al copilului să fie imboldul muncii, — școala tradițională le distruge prin maxima: „Magister dixit” și limitează cunoștințele copilului.

Însă, dacă o plantă sau o floare are dreptul la viață dându-i-se toată libertatea, indiferent de profitul său ce ar putea da, — ba ceva mai mult, chiar și îngrijirea necesară, atunci de ce copilului să nu i-se dea îngrijirea ce i-se cuvine și-i corespunde stărilor sale psihice?

De ce copilul care este o ființă vie și care trebuie să fie pregătit pentru viață, este neglijat?

De ce copilul să fie într-o școală plină de rutină, care produce plictiseală, care produce suferință și care nu-l pregătește pentru viață?

De ce copilului i-se oprește activitatea tocmai în timpul când e dornic de mișcare, tocmai când are poftă acțiunii?

De ce această școală tradițională tocmai în timpul spontaneității vine și-l pune zid?

De ce oprește imaginația creatoare, de ce oprește curiozitatea și funcțiunea intuitivă, de ce oprește judecata și raționamentul și, mai mult, de ce *sdrucină voința*?

De ce școala să fie în mintea copilului ca un chin și de ce să nu fie o dr. goste și o plăcere?

Deci, de ce școala să nu fie înțovărășită de *sentimente de plăcere*?

Așa dar, pe baza acestor puncte se naște lupta amintită mai sus, care cere: *înlăturarea ceea ce distruge și adoptarea a ceea ce construiește, formează și crește în folosul societății și'n folosul neamului din care se trage și care se numește Școala Activă“.*

Ținta școlii active este de-a face pe copil să „*poată trăi intens*“. Adică: copilul cu forțe puține să albe un profit mare. Deci să facă pe copil să poată munci intensiv, dezvoltându-i până la maximum *puterile personalității*.

Când un învățător a isbutit să desvolte aceste puteri, a ajuns scopul școlii active.

Școala activă, — după cum zice Di Ferrière pedagog francez — „nu este deloc *anti-intelectuală*, ci *anti-intelectualistă*“, care este distrugătoare.

Așa dar, ca o școală să poată să-și ajungă scopul — de a forma caractere, — trebuie în primul rând să ia o organizație în armonie cu firea copilului, așa cum *îi-o desvăluie psihologia lui reală*. Adică: activitate spontană *personală și productivă*. Căci dacă viața fără cugetare e puțin lucru, cugetare fără viață nu e nimic“, spune Di Ferrière.

Deci față cum s'a născut lupta între școala cărții și școala muncii, care școală — numele — datează de acum câteva sute de ani.

Școala muncii sau școala activă există încă de pe timpul lui Jean Jacques Rousseau, care a fost primul semănător ce-a aruncat semința acestei școlii și a scos mințile din fagașul rutinei recunoscând următorul lucru:

„Copilul crește tocmai ca o mică plantă după legile căr-i sunt proprii și ca nu stăpânește decât ceea ce a asimilat printr-o muncă personală *de digestie*“.

Acelaș lucru l-au recunoscut și „Filantropiștii“ de mai târziu: cum a fost Basedov și Cristian Salzmann.

Deci școala activă caută să realizeze dezvoltarea a tot ceea ce e mai bun în natura proprie a copilului.

Dela capătul locului vedem că școala activă este protejatorul copilului sau, „*fi dă dreptate copilului*“. Școala activă se desbracă de haina tradiționalismului, de haina abstractă pe care n'o vede copilul și-l pune să trăiască în sânul concretului, dezvoltându-i judecata. Deci școala activă însemnează dobândirea prin activitate proprie a bunurilor educative de către însuși școlarul, sub conducerea învățătorului.

Pentru prima dată în scopul frumos al acestei școlii găsim pe Jean Jacques Rousseau ca cel mai mare dușman al maximei „Magister dixit“, care spune: „Copilul să nu facă nimic după vorbă“ căci, ori câtă repe-

tare ar avea vorbele, nu pot pătrunde în sufletul copilului dacă nu a făcut ceva.

Și, ca să evidențiem mai bine de când a luat naștere această luptă contra vorbăriei sau contra cărții, vom aduce iarăși pe J. J. Rousseau care spune:

„Nu trebuie să recorgem numai la manuale ci, la puterea de imaginație a copilului. *Cartea să completeze ceva, dar să nu preocupe*”.

Dar, să nu credeți că numai J. J. Rousseau a fost contra vorbăriei sau contra cărții!

Aruncând o privire asupra activității dascălului dela Jverden, vom vedea că și el era condus de următorul principiu: „Să se lase să se descolte liber facultățile sau dispozițiile primitive ale fiecărui elev, care arată și învederează adevărata sa natură”. Și mai presus de aceasta zice: „*Copilul se ridică și se instruește el singur sub o supraveghere măcstrită*”.

Iar spre întărirea celor spuse mai sus de marele Pestalozzi, vom da următoarele păreri ale d-lui A. Julien: „Cele două operațiuni principale ale inteligenței sunt: 1. producția propriu zisă sau creația și 2. reproducerea; elevii nu primesc elemente de științe prin încredere sau autoritate — după vorba profesorului, — ci numai observând obiectele ei înșiși”.

Căci, copilul e actor și inventator; se ocupă, se distrează, se interesează și prin acestea se instruește. Și, pe măsură ce faceți analiza părerilor mai apropiate, vom vedea că din ce'n ce conțin mai mult adevăr și ne aduc în față calea cea adevărată pe care trebuie să mergem.

Dar, acum se naște întrebarea: cum, dacă ideile despre școala activă, dacă principiile ei datează de pe timpul lui J. J. Rousseau și a „Filantropiștilor”, de ce nici până astăzi nu s'au putut introduce în toate școlile spre realizare? Adevărat, că o introducere pretutindeni a acestor principii în școale nu prea există, dar o tendință și un preluu de introducere, este de necontestat...

Căci după cum spune Otto Ludvig: „unei idei drepte îi trebuie o sută de ani ca să fie descoperită, o sută de ani ca să fie înțeleasă și tot o sută ca să fie îndeplinită”.

Vasă zică mai târziu sau mai de vreme, școala muncii își va ajunge scopul și ea va predomină. Mai stăruind asupra adepților școlii active din timpurile mai apropiate de noi, — cari nu sunt înnoitori ai principiilor Rousseau — pestalozziene și ale lui Fröbel — care este fondatorul școlii active, — vom reține următorul lucru: *Toți au dat curs și atenție spontaneității copilului, punând la primul rând inițiativa și raționamentul*”.

Și este de notat că, nu numai la pedagogi găsim revoltă contra vorbăriei și idei despre școala activă, ci și la unii scriitori cari sunt revoltați de negliobia și înconștiența tradiționalismului!

Și avem de ex. pe Tolstol -- ale cărui merite au fost aduse într-o conferință ținută de un domn pro-

tesor la Vălenii de munte — care impută pedantismul spunând: adepți pedantismului mai mult diformează sufletele de cât să le formeze și susține cu tărie:

„*Educația e radierea spontană a vieții noastre, a ființei noastre a asupra copilului!* Noi cel cari am stabilit instrucțiunea oprind pe copil de a studia, am făcut ceva nenatural. Copilului trebuie să-l dăm întreaga libertate de-a studia *cât vrea și când vrea*”. Aceasta este condițiunea oricărui învățământ plin de roade „*Sine qua non*”, căci numai când ține forme măcstră cu poftă.

Și ca o cimentare a celor spuse de Tolstol mai sus, vom mai aduce și părerea scriitorului francez Jean Marie Guyau care a spus: „Există o metodă de învățământ mai bună decât aceea a învățământului prin înfățișare și anume, e învățământul prin *acțiune* căci ea este o judecată concretă care gravează în acelaș timp ideile în spirit și în degete”.

Iată dar, că toate citatele arătate mai sus, indiferent de felul cum sunt expuse și indiferent de timpul când au fost concepute, analizându-le vedem clar ideile de reformă a școlii de cari au fost animați, Rousseau, Pestalozzi și Fröbel și care se aplică — într-o măsură — și în școlile noastre de astăzi.

Școala activă după cum spune Alfred Binet cere: *Copilul să fie totdeauna activ, iar învățământul să fie un lanț de reflexii inteligente*. Și, aceasta este foarte adevărat, căci niciodată să nu se prezinte sufletului produsul net al cercetării, ci să se pună acest suflet el însuși în cercetare.

De aici vom scoate următoarea concluzie: *Nu da nimic copilului de-a gata, ci lasă-l să cerceteze*. Și cine se folosește de interesele spontane ale copilului, — cari trebuiește truzite dela început — îi va deschide spiritul său spre viață și-l va face să pătrundă pe drumul regesc al bucuriei și al lucrului îndeplinit cu dragoste.

Copilul nu trebuie să învețe ca să riție gândurile altuia, ci să învețe să *cugete el singur*. Să învețe a-și cunoaște propriile aptitudini și să se hotărască pentru o profesie corespunzătoare acestora. Iar după cum spune Kerschensztein, copilul să fie pregătit pentru o societate umană care constă din persoane *independente armonice dezvoltate și libere moralicește*.

Însă, spre dezvoltarea tuturor energiilor copilului atât cât e cu putință, ținând seama de predispozițiile și facultățile născute — să dea lovitură deschisă verbalismului și să scoată din școală orice lucru de suprafață, — *se cere stăruință, se cere dragoste de chemarea ce-o avem și se cere muncă!* Copilul vrea autonomia morală prin activitatea personală! Copilul vrea să lucreze el însuși. La aceasta trebuie stăruință pentru lucru manual care prezintă semnul caracteristic al școlii active.

Și de aceasta nu trebuie să ne ținem că ne va trebui mult timp și nici să nu dezarmăm, căci Rousseau a avut mare dreptate când a spus că: „Odată ce mergi în direcția țintei, nu trebuie să te temi că pierzi timpul”.

Așa dar, reușită acum sau mai târziu, va veni.

Ceeace am redat mai sus, idile și părerile marilor personalități cari cu câteva sute de ani în urma noastră au crezut necesară o schimbare radicală a școlii, — din păcate — astăzi tot mai predominant tradiționalismul în a cărui contră s'a scris atât de mult și s'au desfășurat atâtea lupte, fără ca să ne dea rezultatele corespunzătoare timpului.

La început am arătat cum stângherește școala băncii și cum împiedecă dezvoltarea internă a copilului prin întrebuintarea metodei așa zisă „*dușmanul copilului*”. La început am arătat ce însemnează a te conduce de maxima „*magister dixit*” și rezultatele ce le poți avea. Rămâne acum să fac o mică recapitulare a celor expuse mai sus, scoțând câteva puncte *absolut necesare*, cari trebuie să ne călăuzească în chemarea noastră sfântă ce-o avem de-a făuri suflete. Căci, pentru școala activă trebuie oament cari să fi înțeles că progresul este făcut din lupte și din victorii și să știe să deștepte în elevii lor gustul frumoaselor lupte și etuziasmul marilor victorii. „Victorii asupra noastră, victorii asupra neștiinței și greșelii, victorii asupra puterilor sociale și morale.”

Ceeace voiu enumera mai jos ca un rezumat va fi metoda școlii active, în legătură cu principiile sale.

1. Trezirea interesului, — căci interesul este piatra de temelie a școlii active.

2. Conștiința morală dezvoltată.

Școala activă chiar cere ca copilul să fie pus nu sub tutela pedagogului, ci sub tutela propriei lui conștiințe.

3. Școala activă să fie viață. Adică copilul să găsească în școală plăcere și nu *bătă*.

4. Ocupații variate. (cu insistență asupra lucrului manual).

5. Să nu dăm copilului decât ceeace-i trebuie.

Acum să vedem cari ar fi principiile școlii active, cari iarăși se găsesc în operele marilor pedagogi de acum câteva decenii sau chiar sute de ani.

1. Propunătorul să vorbească puțin.

2. Să lăsăm copiii să cugete.

De unde rezultă înlăturarea verbalismului.

3. Să punem înaintea copiilor numai elemente folositoare și să nu vorbim copilului decât despre ceeace vede al că este folositor.

4. Și ca un corolariu, *trebuie să dezvoltăm spontaneitatea copilului*.

Acestea sunt punctele călăuzitoare de cari au fost animate atâtea personalități și, tot acestea se vor sădi în sufletele noastre și ne vor convinge de felul cum trebuie făcută *educația* tinerilor viătare.

Și acum, când toate cele arătate mai sus se vor respecta și se vor pune în aplicare în școala noastră, când toate vor fi adoptate de fiecare dintre noi, vom putea zice că: Școala de astăzi va fi un strigăt de plăcere care pleacă din fundul inimii.

„Școala de altădată era școala în care învățai as-

culțându, adică școala pasivității; noi sunem *școala pe bancă*. Școala de mâine va fi aceea în care se va învăța lucrând și gândind tu însuși, adică școala productivității. Noi îi spunem *Școala activă*.”) Așa dar, ca să putem fi și noi niște adepți ai școlii muncii, ai școlii active, — care corespunde atât de mult timpurilor actuale — desbrăcați-vă frați colegi de haina rudimentară a vechii școlii, desbrăcați-vă de haina tradiționalismului, dați-vă jos de pe bănci, veniți în mijlocul copiilor, cunoașteți-i, iubiți-i atât la școală cât și în afară de școală, dați-le hrană sufletească de care ei au nevoie, făuriți sufletele de care poporul românesc suferă, formați-i pentru ziua de mâine, — deci formați pentru viață, — *trăiți cu copiii și trăiți pentru copii!*

I. Nișu, Ineu.

Rolul femeii în educația țăranului român

Conferință ținută la As. Inv. subsecț
Titeagd, Cerută spre publicare de Asoc.

„Viitorul unei țări îi formează femeia” a spus Regina Elisabeta. Deci, condusă și pătrunsă de această maximă a decedatei noastre Regine, voiu căuta să evidențiez sau să-i tâlmăcesc înțelesul. Să aruncăm mai întâiu o privire asupra trecutului la popoarele cele vechi și să ne aducem în față imaginea de felul cum își creșteau mamele copiii atunci și felul cum se cresc astăzi. — Deosebirea va fi mare. — Deși în timpurile cele vechi nu erau atâtea școli câte sunt astăzi, și nu erau atâtea mijloace prin care să se poată spune un sfat frumos înaintea cuiva, totuși felul cum își creșteau mamele copiii atunci și felul cum îi cresc astăzi este mare deosebit. — Mamele din timpurile vechi știau să sădească în sufletul copilului frica de Dumnezeu, dragostea de țară, iubirea de părinți și iubirea de aproapele! Așa dar, în cadrul mijloacelor de cari dispunea în timpurile acelea, femeia creștea tinerile viătare corespunzătoare cerințelor de atunci. Primele cuvinte ce și-le adapta copilul îi erau de mare folos în viață. Astăzi creșterea copiilor este cu totul altfel. O mamă din timpurile actuale, dacă-și aude copilul spunând o vorbă rea, insultând sau batjocorind și care întâmplător i-a venit la ureche, să bucură că copilul ei știe să vorbească. — Astăzi iubirea de Dumnezeu, dragostea de țară, iubirea de părinți și iubirea de aproapele, este trezită numai în școală și acolo f. puțin, căci a avea rezultate favorabile dintr-o creștere care este datorită în cea mai mare parte femeii și apoi învățătorului, înseamnă că aceea care crește să aibă o mare bogăție sufletească. După cum a spus un pedagog Crist. Szaltzman: „Sufletul aceluia care crește copil, să fie o magazie plină și totdeauna deschisă, ca copilul să poată fura din ea”. Și aici ne punem întrebarea: O mamă din timpurile actuale știe ea, că, creșterea copilului depinde numai și numai de ea? O mamă și dă ea seama că prin felul

) Feriere Șc. activă.

) Feriere Șc. activă.

cum își crește copilul poate să-l facă să dăvie crimiții sau tot ceace poate fi mai rău în lumea aceasta? Răspunsul desigur va fi negativ! Acum să vedem care este cauza care face ca rotmană actuală să fie mai jos ca „Matroana mamă”, și care ar fi mijloacele prin care s'ar putea realiza idealul Reginei Elisabeta. Să revenim iarăși la principiul lui Szaltzman, „ca cineva să poată da suflet din sufletul său, trebuie să albe el mai întâiu suflet”. Problema actuală a educației sau a creșterii copilului este cu mult mai inferioară ca cea antică, pentru că până acum școala în cea mai mare parte era pentru băieți și nici decum pentru fete.

Deci iată o cauză care pune într-o inferioritate pe mama de astăzi față de mama de acum câteva mil de ani. acum iarăși se naște întrebarea: Cum, că nici „Matroana romană nu învăța în școală și totuși forma caracterelor tari? Da, este adevărat că nu erau școli, însă spiritul în care trăiau mamele de atunci față de cele de azi este de o opoziție diametrală (fac abstracție de această chestiune întru cât o minte sănătoasă își dă seama destul de bine de cauza opoziției). În școală, fetița învață cam aproape din primii ani despre datorită ce le are mama către copilul ei și astfel cu trecerea timpului prin școli, fetiței îi rămân urme neșterse în sufletul ei, pe care le va pune în aplicare atunci când va fi mamă — Afară de aceasta; fetița care a fost la școală și acum a devenit mamă, gustul cărții în ea nu s'a totcit ci acum când își poate da destul de bine seama de viitorul frumos ce-l poate făuri o mamă, acum se va ocupa de creșterea adevărată a copiilor, consultând diferite cărți, cari să corespundă creșterii din secolul așa numit al civilizației. — După cum vedem, școala este temelia unei educații, căci ea dă directive pe cari mama să le urmeze în sfânta chemare ce o are. — Școala este elementul care poate separa răul de care suferă neamul nostru și tot școala poate să ne urce cu o treaptă mai sus, față de multe popoare europene. — Când mama și-a îndeplinit chemarea sa, sădind în sufletul micului vâstar statul și vorbe frumoase, munca noastră a învățătorilor va avea rezultate cu mult mai frumoase și poate mai rezezi ca atunci când un copil este crescut „de cum dă Domnul”.

Deci, cari ar fi idealul acela care ne-ar conduce și îndemna la înlăturarea răului actual? Răspunsul este destul de frumos și nu are multă sfortare, pentru a-l îndeplini. *Se cere voință multă și dragoste de chemarea ce o avem noi învățătorii*; căci numai prin voință putem făuri sufletele de care țara noastră are nevoie! Noi cei cari trăim în mijlocul tărănilor, în mijlocul priletenilor noștri, avem datoria sfântă de-a tămui poporul cât de mult poate face o femeie care știe carte, și cât de mare folos aduce ea neamului nostru din care ne tragem, și cât de fericită va fi familia! — Căsnicia, va fi mai ușoară, iar copiii crescuți de o mamă cu mare bogăție sufletească, vor trăi pentru fericirea părinților pentru bucuria învățătorului care i-a învățat carte și pentru întărirea neamului românesc, iar fetelor care vin

la școală să-le punem în față exemple care să le miște sufletește, ca astfel să îmbrățișeze și ele școala care este izvor de bucurie și dătătoare de viață!

Când munca noastră va izbuti să sâdească în sufletul fetelor dragostea de carte, când munca noastră va face ca sfaturile pe cari le-am dat la școală să se întipărească în sufletul fetelor, atunci vom ști și ne vom mângâia, *ca poporul nostru românesc va sta aproape de popoarele culte*. Când fiecare vorbă a noastră va fi urmată de un stat, de o povăț bună și îndemnuri sănătoase, atunci neamul nostru va prepondera și se va realiza mai curând viitorul de aur prezis de Bolintineanu.

Livia Crăclun,
Învățătoare înou.

PARTEA OFICIALĂ

No.2054--1926.

Dom ilor învățători,

Drumul pe care ați apucat, cu voia Dvoastră sau a împrejurărilor, este un drum spinos și greu, dar frumos și sublim pentru cel ce înțelege să și servească neamul. E adevărat că vremurile sunt uneori nedrepte cu cei cari muncesc sub vălul idealismului; este adevărat că de multeori se cere devotament și conștiință mai mult dela cei mici, decât dela cei mari: e drept că e multă nedreptate încă pentru cei ce și-au închinat viața altarului muncii. Dar mai presus de acestea toate este soarta acestui neam, care dacă a rezistat până acuma, o datorăște nu celor răi, ci celor buni. Și nu cred că învățătorul al cărui suflet a fost cărit în focul sfânt al credinței în Dumnezeu și dragostea de neam, îi va plăcea să între în turma celor ticăloși și nemernici.

Ticăloșia și nemernicia se bucură de triumfuri trecătoare; munca și dragostea de neam va învinge totdeauna la urmă.

Acestea sunt adevăruri pe care trebuie să le spunem azi, când atâtea curente vălămătoare și neamului și omenirii, se strecoară prin satele Dvoastră, sub cele mai variate măști, Pescuitorii de situații, înarmați cu formule unflute și seducătoare, cutreeră satele noastre și aruncă cu noroju tocmai în ceace avem mai sfânt și scump: în biserică și în respectul autorității Statului nostru. Cei ce în slăbăciunea lor se alătură acestor apostoli ai satanei, pe nesimțite devin și ei dușmanii neamului nostru și uneață murdară a trădării. Ei confundă pofta lor neputincioasă cu interesele superioare ale țării și în numele unei politici de aventură și de căpătuială, seamănă în popor anachie și ură.

Învățătorul dacă înțelege să fie învățător în adevăratul înțeles al cuvântului, dacă el înțelege să-și caute mulțumirea mai întâiu în nobilul său suflet și apoi în recunoștința oamenilor, dacă dar înțelege că frământările negative ale trândavilor și șarlatanilor nu pot clădi temelia unei țări; dacă le înțelege toate acestea, învățătorul adevărat va face mai întâiu de toate politică românească și școlară.

Ei va ști să găsească drumurile frumoase pentru ridicarea neamului în formele sale actuale de viață, zidind la temelie: credință în Dumnezeu, iubirea creștină și de țară.

Cei ce nu se simt în stare a fi învățători, facă-se oricel! Dar atunci să depună acest titlu, care nu poate fi terfelit în valurile nesocotinței și ale anarhiei.

Dela învățători așteptăm mai mult și poate tot, decât dela cei ce nu știu ei însăși ce este politica adevărată. Inspector Șef. ss. George Bota. Oradea, la 1926.

No. 3156/1926.

Membrii corpului didactic încorporați sunt invitați de a face cunoscut locul unde își fac stagiul militar pentru de a putea lua măsuri referitor la salarizare.

Oradea, la 3 Septembrie 1926.

No. 3653/1926.

On. Minister cu ordinul Nr. 89043/926 a numit în județul Bihor pe următorii inv. cu tit. provizorii: Munteanu C. Nicolae, Ceica; Gavrilletea Iuliu, Vașcău; Munteanu Petru, Drăgești; Bila Vasile, Moclar; Costache Zoe, Cheresig; Blidaru Petru, Marțihaza; Ciochină D. Costache, Brusturi-Fabrică; Lăzărean Ioan, Fiziș; Torla

Dumitru, Almașul-Mare; Teț Vasile, Călacea; Nistor Vasile, Benești; Tepelea Stefan, Lorău; Rudolf Aloisiu, Chistag; Neagu Maria, Vârzară de jos; Tiodar Mihai, Cohani; Oprea Mihai, Sârlazar; Popoviciu Vasile, Belușce; Rogina Dumitru, Beliu; Deac Flore, Sânnicolaul-român; Băzuran Florian, Ucuriș; Luca Florian, Topa de Criș; Petru Teodor, Miersig; Negruț Nicolae, Șușuroj; Teodor Antoniu, Râpa; Neagrău Silvia, Bătar; Motovelea Hristache, Ferice; Teleoacă Vasile, Brădet; Fried Irina, Corbești; Cloara Aron, Topa de sus; Dornea Iosif, Pădurea-Neagră; Gălățeanu Elena, Săcădat; Onaca Dumitru, Lunșoara; Nichita Iuliana, Almașul-Mic; Orlostein Roza, Beliu; Diculescu Grigorie, Stoinești; Tătaru Gheorghe, Coroiu; Pătuțeanu Ioan, Gheghe; Popa Gheorghe, Olcea; Dușa Trăian, Leheeni; Popa Veturia, Gorbadiu; Pop Ștefan, Cacuciul-Mare; Bulzan Mihai, Sabolciu; Porumb Ana, Nerviș.

Noul numiții inv. sunt invitați să se prezinte la Revizorul școlar pentru depunerea jurământului aducând cu sine actele cari le posed pentru completarea statului personal.

Prezentarea la post se va justifica prin raport înaintat prin comitetul școlar respectiv.

În lipsa acestui raport inv. nu-și vor putea primi leafa pe Septembrie. Iar ne reprezentarea la post va avea ca urmare dimiterea din învățământ.

Oradea, la 3 Septembrie 1926.

No. 3731/1926

Membrii corpului didactic cari în decursul anului școlar 1925/26 a făcut stagiul militar, sunt invitați a raporta prin Comitetul școlar prezentarea la post pentru a putea fi trecuți în statul de plată pe luna Septembrie a. c.

Oradea, la 3 Septembrie 1926.

Revizor școlar: P. Coroiu.

Anunț!

Dacă vrei să vă înbrăcați ieftin și bine cercelați prăvălia **LUKÁCS & CO.** mare magazie de textile, unde pentru bani gata sau cu plată în rate săptămânale și lunare puteți să vă cumpărați tot ce vă trebuie

Magazinul nostru este asortat cu tot felul de articole de textile, pânzuri, lingerie etc.

Atelier propriu de plapome.

În atelierul nostru de croitorie se găsesc permanent haine bărbățești și femești, confecționate gata sau după măsură, dela cele mai scumpe până la cele mai ieftine.

Domnilor învățători și preoți 5% reducere On. Clientelă din provincă este rugată a ne cerceta în orele din 'nainte de masă.

Lukács & Comp. Oradea, Str. Prințul Carol 1—3.
mare magazin de textile. (În dosul Teatrului „Regina Maria“).

A sosit la:

Librăria Românească S. A. Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand II.

Cele mai ieftine cărți pentru cursul secundar Pedagogic și Primar, pe anul 1926—1927.
Cel mai bun izvor de cumpărare în cărți și rechizite. — Pentru D-nii învățători 10% **rabat.**

ABECEDARE.

Biculescu M. și Tasu :	partea I—II	
Dulfu P. și Cristescu Ft. :	partea I—II împreună.	
C. Stan și Ciorănescu :	"	I—II "
I. Nisipeanu și Th. Geantă :	"	I—II.
Vlasie I, Chircaș V. etc. :	"	I II "
Caba A :	ABC. Fononimic.	
I. Moldovan și V. Nicolescu :	ABC. Fononimic.	
I. Vuia :	ABC.	

CĂRȚI DE CETIRE.

Biculescu M. și Tasu :	cl. I, II, III, IV, V.
Dulfu P. și Cristescu :	cl. I, II, III, IV, V, VI

M. Sadoveanu, Ion Teodoru, C. Stan, și L. Mrejeru :	cl. I, II, III, IV, V, VI, VII.
Chișca, Christescu, Bratu :	cl. II.
Siroia :	cl. II, III, IV.
Vuia :	cl. II, III, IV.
Moldoveanu :	cl. II, III, IV.
Caba :	Magyar olvasó cl. I, II, III, IV.
Cartea omului matur.	
"	Adultului.
Gramatici, Aritmetici, Geografii se găsesc	de toți autorii.
Hărți pe pânze și hârtie.	
Globul pământesc.	
Tablouri Regele și intuitive școlare.	

LIBRĂRIE ȘI PAPETĂRIE „CORVINA“ ORADEA: PIAȚA UNIRII 10.

Depozit de cărți de școală. — Bibliotecă populară. Izvorul cel mai ieftin pentru
rechizite de scris și de școală. — Pentru Domnii învățători rabat mare.

ABECEDARE.

C. Stan și Ion Ciorănescu	partea I și II în un loc,	
<i>insp. șc. inst. dipl. din Berlin</i>		
I. Nisipeanu și Th. Geantă :	"	I 10.—
<i>prof. de ped. institutor</i>	"	II 12.—
Ion I. Teodoru și Matei M. Dobrovici	partea I.	850
<i>fast insp. gen. școl. institutor</i>	"	II 11.—

CĂRȚI DE CETIRE.

M. Sadoveanu	Ion Teodoru	} clasa II 26
<i>Membri ai Acad. Rom. fast insp. gen. școl.</i>	<i>institutor</i>	
C. Stan și L. Mrejeriu		III 32.—
		IV 50.—
M. Sadoveanu, I. I. Teodoru, C. Stan, P. R. Petrescu, L. Mrejeriu și I. Ciaban :		cl. V 48.—
"		VI
"		VII
I. Nisipeanu și Th. Geantă :		II
"		III
Matei M. Dobrovici și Gh. Ioan.	Cartea Adultului.	
<i>institutor</i>	<i>institutor</i>	

GRAMATICI.

Ion I. Teodoru,	Ion I. Onu	
<i>Fast insp. școlar</i>	<i>Dir. de Șc. Normală</i>	
și Matei M. Dobrovici		clasa III 12.—
"	"	IV 15.—

Ion I. Teodoru, Ion I. Onu, Matei M. Dobrovici și Constantin Stan :		V
"	"	VI
"	"	VII
G. Simionescu, Al. Gheorghiu și Al. Voinescu :		III
<i>inspector școl.</i>		

ARITMETICI.

Gr. Patriciu, Ion I. Teodoru, Ion I. Onu și Matei M. Dobrovici :		cl. I 9,50
"	"	II 8.—
"	"	III 10.—
"	"	IV 12.—
"	"	V
"	"	VI

GEOGRAFIE.

Gr. Patriciu, I. I. Teodoru și I. Onu :		Geografia României cl. III 24.—
"		Continental II 25.—
Tomă V. Ștefănescu, Anghel P. Nicu și C-tin Bunea :		Geogr. în 4. Bihor ed. mai nouă 20.—
Georga Simionescu Al. Voinescu și Al. Gheorghiu :		Geografia României cl. IV 30.—
"		Confluentele IV 50.—

CAIETE PENTRU CALIGRAFIE, DESEMN

Ion Teodoru :	Carte de caligrafie pentru clasa	I 6.—
"	"	II 6.—
"	"	III 6.—
"	"	IV 6.—
W. C. Hegel, Ion I. Teodoru și G. Simionescu :	Carte p. desen	II 8.—
"	"	III 8.—
"	"	VI 8.—